

Ideer

TRANSNISTRIA: Nicolai Lilin er oppvokst i området Transnistria. Det ligger på østsiden av elven Dnestr, mellom Moldova og Ukraina, og erklærte seg som selvstendig stat i 1990. Det er ikke anerkjent av andre enn Russland, og arealet er mindre enn Akershus fylke. Området var opprinnelig en del av Ukraina, men ble overført til sovjetrepublikken Moldova av Stalin i 1940, til tross for at det bodde få moldovere der.

DIKTET

(haiku)

Kvit fesk
svart hav

midnattssol
og mørketi

ørna fær

Herdis Maria Siegert

Diktet er spontanskrevet av fotograf Siegert som i dag åpner en fotoutstilling i Lofoten, se Kulturtipset under.

KULTURTIPSET

Siegert, havet & olja

I SIGERT: Herdis Maria Siegert åpner i dag en viktig utstilling i et lite galleri med et stort tema, avdeling galleri Espolin Johnson, Kabelvåg. Utstillingen er åpen fram til 29. oktober. Foto: Herdis Maria Siegert

UTSTILLING: «Kvit fesk/ svart hav» er en unik utstilling som i dag åpnes på Galleri Espolin i Kabelvåg. Det er fotograf og billedkunstner Herdis Maria Siegert som viser en kombinasjon av Fine Art Photography (fotografisk billedkunst) og et glødende engasjement for et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja.

SIEGERT ER en av landets fremste fotografiske kunstnere. Utstillingen består blant annet av 34 analoge svart/hvitt fotografier med konkrete og abstrakte motiver fra fisk og hav i verdens fineste Lofoten. Tre andre verk direkte er inspirert av Kaare Espolin Johnsons bilder. Siegert bor og arbeider på Verdens Ende, Tjøme. Hun har siden 1974 foretatt 26 arbeidsreiser til området der også alfabetet har sin verdens ende, tettstedet Å.

DET ER MED ANDRE ORD ingen førstereisdame som har latt seg øyeblikksfange av lyset, folket og det gale og vakre havet. Dette er varhet & substans.

Jean Gaumy i Magnum Photo om hennes fotografier: «You don't need to go to Japan - you've found your Zen-garden on the beach here in Lofoten». Siegerts mangeårige venn, Tom Martinsen, nikker garantert på hodet av dette. Et sted der ute. Under en annen regnbue.

Tom Stalsberg

Reporter Kultur/Bakrom/Sport

KULTUR I BILDER

HESTEHODE:

Hodeskalle av en hest som ble brukt som modell av den amerikanske maleren Georgia O'Keeffe. En ny utstilling på O'Keeffe-museet i Santa Fe, kalt "O'Keeffiana: Art and Art Materials", viser kunstnerens verktøy, skisser, uferdige malerier, steiner og dyrebene. Foto: AP/Scanpix

Historien om Nicolai Lilin er historien om å lykkes mot de fleste odds. I boka «Sibirsk oppdragelse» forteller han om en røff oppvekst med streng æreskodeks.

OPPVEKST

Thomas Berg

berg.thomas@gmail.com

Det virker som noe av en underdrivelse når russisk-sibirsk-italienske Nicolai Lilin åpner intervjuet med å innrømme:

– Jeg var et problembarn.

For i hans selvbiografiske bok «Sibirsk oppdragelse» kan vi lese om en gutt som får sin første kniv seks år gammel, en pistol som 12-åring, og som jevnlig kommer hjem med kroppen full av stikk og blåmerker etter å ha slåss mot enten politiet eller folk fra en annen del av byen.

– Moren min gråt mye. Faren min ga faen i det meste, for han levde som en kriminell, ranet banker og tilbrakte mye tid i fengsel.

EN ANNEN TITTEL på Lilins bok kunne vært «Fra en født forbyters dagbok». Han vokste opp blant urkaene i byen Bender i Trans-

nistria, et sibirsk folkeferd som ser seg selv som hederlige kriminelle, et samfunn i stadig opposisjon til alt som finnes av politi og styresmakter, der tatovør er det eneste godtatte yrket som ikke hadde å gjøre med ran.

Sjelden møter en leser så mange jernstenger, kniver, slåsskamper, fornærmelser, pistoler og åpne sår som i denne boka. At urkaene i tillegg er et dypt religiøst folkeferd, som oppbevarer pistoler og ikoner i samme, hellige hjørne av huset, og gjerne anroper høyere makter for å få kulene til å treffe, forsterker følelsen av at en sibirsk oppdragelse er noe ganske annet enn en sosialdemokratisk.

NICOLAI LILIN, en høflig og lavmælt ung mann på tretti år, drikker te og forteller mer om moren sin.

– Hun lærte meg å lese da jeg var fem år gammel. Det er det viktigste som har skjedd i livet mitt, for da kunne jeg begynne å lese bøker. Vi var fattige, samfunnet rundt oss var fattig, så vi kunne aldri dra noen steder på ferie. Jeg møtte aldri noen som bodde lenger unna enn nabobyen. Dermed ble bøkene en måte jeg kunne bli kjent med resten av verden på. Jeg leste alt mulig: Pusjkin, Asimov, dikt, russiske og

internasjonale klassikere. Den første virkelig store leseopplevelsen var «Jungelboken» av Rudyard Kipling da jeg var seks år.

– Tidlig fant du også ut at du likte å tegne. Derfor svarte du tatovør da faren din spurte deg om hva du skulle bli.

– Nei, faren min spurte meg aldri om det. Jeg bare skriver det på den måten for lettere å fortelle om det som var en vanskelig tid for urkaene. I virkeligheten var det slik at stadig flere av vennene mine begynte å selge narkotika, og jeg ville for alt i verden unngå det.

Lilins løsning ble å holde seg i nærheten av de gamle.

– Jeg hang meg på besteforeldrene mine og andre gamle for å lære om de lovene og reglene som urkaene hadde pleid å følge, men som de unge hadde lagt til side.

De lærte meg blant annet at tatoveringene var en del en urgammel tradisjon, der de forskjellige symbolene er med på å fortelle historien til den som bærer dem, og jeg så en mulighet for å forene min interesse for tegning med det å lære tradisjonene, forteller han.

– Da jeg var ti år gammel, fant jeg en tatovør og ba ham lære meg opp, men til å begynne med var han helt avvisende. Han lukket døra rett i ansiktet mitt. Jeg ble skyggen hans, fulgte etter ham når han gikk tur med hunden, hjalp ham med posene i butikken, og til slutt stolte han nok på meg til å ta meg i lære. Det var som å lære et annet språk.

LILIN BLE SETT PÅ som en drømmer av sine jevnaldrende.

– Jeg ville reise og se verden. Jeg begynte å lese Dante og høre på opera. For meg var dette hellige ting. En dag forsøkte jeg å forklare en venn av meg at operaer var et fantastisk uttrykk for menneskelige følelser. «Jeg tror du er homo,» svarte han, og da slo jeg ham rett ned. De leste aldri bøker. Vennene mine ønsket å bli kriminelle, selge narkotika, sitte i fengsel og få respekt, men jeg så ingen framtid i det. Doplangere lever ikke lenge i Russland.

Lilin har ikke altfor høye tanker om sine jevnaldrende.

Doplangere
lever ikke lenge
i Russland.